

Zalozene przez 1999r.
oprac. A. Rajewska 2013r.

Antobrzeż. 78-100

brak zdjęć i rel.

KW

2WP
Poustanie

ppor.

BILSKA Jrena

zam. Sikorska

Prosić o relację i zdjęcie
zaprosić do współpracy
z Memoriatem
Krysianka 107
111

1531/USK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

1531/USK
Bilska Jrena
zam. Sikorska

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 – dot. rodziny relatora

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945)

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – inne...

IV. Korespondencja ✓

.....
.....
.....
.....

V. Wypisy ze źródeł [tzw. : „nazwiskowe karty informacyjne”]

3. k.

VI. Fotografie

Relacje - własny bręk

I/3 Inne materiały dokumentacyjne dot. relatore

Ankieta Informacyjna z. 10. IX 1989s. wypełniona
własnoręcznie przez Jany Sikorskiej z d. Bilskiej podpisana
K. 2. s. 3

Ankieta personalna, Jany Sikorskiej wypełniona
własnoręcznie, Kołobrzeg, 4. 03. 1989, K. 2. s. 4. podpisana

materiał uzupełniający od Jany Kordlikowskiej dot. Jany
Sikorskiej z d. Bilskiej z dnia 6 XI 1998r. K. 1 s. 1. (ksero)

ANKIETA PERSONALNA

14/26

1. Nazwisko i imię Szkońska Irena
2. Imiona rodziców Michał - Władysława
3. Nazwisko panięskie Bizska
4. Data i miejsce urodzenia 4. XI 1925 r.
Duszniki Poznańskie
5. Aktualne miejsce zamieszkania ul. Katedralna 4. m. 1
48-100 Kotołbuzeg
ulica, nr domu, miejscowość
kod pocztowy, województwo
6. Poziądany stopień wojskowy p. porucznik
7. Stan rodzinny /mężatka, panna, wdowa itp/ Wdowa
8. Wykształcenie - tytuł naukowy Pedagogiczne
9. Opisać przebieg służby wojskowej, datę powołania, datę zwolnienia, zajmowane funkcje w czasie działań wojennych, pełne nazwy jednostek wojskowych Wotap. Tam obrotowego uzerwiec 1943 r.
Zwolniona ze szpitala w Lublinie XI 1945 r.
  1. Batalion Kobiecy VII 1943.
  2. 1 Samodzielny Batalion Łączności
  - 1 Samodzielny Pułk Łączności - telegraf
  3. Szkoła Ofic. Łączności p. por.
dowódca plutonu Łączności
10. Opisać pracę zawodową od 1939 do chwili obecnej, własne gospodarstwo, zajmowane funkcje Szkoła Pedagogiczna -
nauczyciel, kierownik szkoły.
Zwierzki Zawodowe - Przew. Oddziału
Własne gospodarstwo, Renta Imwalska
11. Podać funkcje w pracy społecznej po zwolnieniu z wojska do chwili obecnej członek Przew. Zaw. Głow. Z. i W.
Przew. Oddz. Z. i W. Przew. Komisja Kobiet przy
Zaw. Głow. Z. i W. Przew. Komisji Kultury
przy Zaw. Oddz. Z. B. O. W. i P.
Przew. Kom. Prelegentów przy Zaw. Kółca Z. B. O. W. i P.
Prelegent Z. i W. - Z. B. O. W. i P.

12. Wymienić ważniejsze posiadane odznaczenia państwowe i wojskowe

Krzyż Kawalerski Krzyż Walecznych
Krzyż Powstańcy za Włocławek, Gł. Berlin
Medal Wolności Główny i Boczny za Obywatelskość

13. Podać wysokość posiadanej emerytury-ranty inwalidzkiej, renty wyjątkowej

Renta Inwalidy Wojennego II-grupa 10.800 zł.

14. Podać warunki mieszkaniowe, socjalno bytowe ilość izb

Warunki mieszkaniowe dobre 2-3.
Socjalno-bytowe średnie. Kłopoty z leczeniem

15. Jeśli Kończanka posiada ciekawe wydarzenia z okresu wojny w czasie walk lub w okresie utrwalania władzy ludowej-krótko opisać - można dołączyć oddzielną relację jako załącznik do ankiety

Byłam trzy razy ranna, dużo można mówić, jestem po zawale serca.
Wspominać nie lubię - nie wolano.

16. Czy koleżanka pragnie wziąć udział w III Zlocie Platorówek gdyby był zorganizowany z okazji 40 lecia PKWN w czerwcu lub wrześniu 1984 r.

Będzie chętnie, przyjemnie spotkać koleżanki.

17. Napisać inne uwagi warte uwzględnienia w planowanym wydawnictwie albumowym o Platorówkach - można dołączyć oddzielną relację jako załącznik do ankiety

Jaką ciekawą zaprawę jako kobiety - wiele kob. nie miało dzieci, były pracownice, była także praca przez lekarsy, sama wyżyła tam taką funkcję

18. Ilość dzieci ich imiona nazwiska jakie posiadają zawody, co robią zajmowane funkcje w zakładach pracy i instytucjach - można dołączyć oddzielną relację do ankiety.

1. Córka Anna Sikorska lekarz pediatra
2. Syn Janusz Sikorski dziennikarz
pracej Polskie Radio Rozgłośnia Howercka
Warszawa. Kontynuuję pracę na nimie
patriotycznego wychowania młodzieży

U w a g a : do ankiety dołączyć zdjęcia o wymiarach

Sikorska
.....
podpis wypełniającego
ankietę

Kotobrzeg 4.03.1984r.

Yvona Sikovska
ul. Katedra 4/1
78-100 Kotobrzeg.

14/26

Szanowny Panie Pułkowniku!

Pozwoli Pan, iż serdecznie podziękuję Panu za zajęcie się i zainteresowanie kobietami które podwzięły ojczyźnie to co stowiek ma najdroższego - swoje zdrowie, młodość i życie.

Wojna zabrała nam wiele rzeczy i z nas żołniersy, ciężko było mężczyźni, a co dopiero mówić o kobiecie, w tych warunkach

Wiele moich kol. nigdy nie poznało nocowania macierzyństwa, przysyła - właśnie te warunki przesigłowania i t.p.

Kiedy ojczyzna była w potrzebie, wziętyśmy do ręki broń i staliśmy w jednym szeregu z naszymi ojcami, braćmi czy "kolepcami" w pełni bohaterskiej odwagi i godności stowiek. Taką była potrzeba, tych lat i dni.

Wie chodźi teraz o wystawianie rachunku ale często ogarnia mnie żal i smutek, że tak już szybko zapomniano o bohaterach ludzkich, o cierpieniu trzeba było za to zapłacić

A dzisiaj spotykam się bardzo często z tym

ze o walce kobiet, ~~ich~~ ich bractwie w wojsku
mówi się tak dwuznacznie.....

A mam tego częste dowody, od lat jestem prele-
gentem ZBOW: P-u i spotykam to w różnych
środowiskach. Kiedy mówię o prawdziwej
naszej żołnierskiej służbie o stratach, to widzę
jak poważnieją twarze moich słuchaczy a kie-
dy jeszcze powiem że to ja mam takie kłopoty
z dochowaniem to powod moich trzykrotnych
igztych zmian i mojego inwalidztwa od
osiemnastego roku życia, zmika z ich twarzy
ten taki "wzruszek" który mnie tak demoralizuje
i opowiada przytłoczone i nie chce sobie i bólu.

A powodem tego narwanu jest, że mała
ilość publikacji na temat czynu walczącej
kobiety. Brak filmów na ten temat, a jeśli już
są to tylko jakieś małe fragmenty.

Tak mało wykorzystuje się wspomnienia żyjących
jeszcze kobiet żołnierzy - a szkoda, bo odchochimy
już prawie masowo.

Reasumując to w tu napisatam, że
jeszcze bardzo serdecznie dziękuję Panu za
podjęcie tej tematyki w imieniu moich Kol. i w
swoim własnym.

Bo mówić o sobie i swoich czynach
stozonych swej matce - O, czyż nie, nawet
nie wypada, lepiej jak to uczyniż inni.

Z Kol. Pozdrowieniem

Zdrena Sittach

SIKORSKA IRENA z d. BILSKA c. Michała i Władysławy

4.11.1925 r. Duszniki

78-100 Kołobrzeg, ul. Katedralna 4 m.1

średnio, bez zawodu, bezpartyjna, rencistka, inwalidka wojenna.

Odznaczenia:

- Krzyż Kawalerski OOP - 1969 r.
- BM "Za zasługi dla obronności kraju"- 1968 r.
- SM "Za zasługi dla obr.kraju" - 1978 r.
- M.Radz.30-lecia Zwycięstwa w wielkiej wojnie ojczyźnianej - 1975 r.
- √ Krzyż Walecznych - 1964 r.
- Medal Zwyc.i Wolności 1945 r. - 1968 r.
- Medal za udział w walkach o Berlin - 1969 r.
- Medal za Odrę, Nysę i Bałtyk - 1969 r.
- Warszawski Krzyż Powstańczy - 1982 r.
- OH "Za zasługi w rozwoju woj.koszalińskiego - 1979 r.
- OH "Zasłużony Pracownik ZIW" - 1964 r.
- ZOH KMW - 1973 r.
- SOH "Zasłużony Prac.Łączności - 1978 r.

Krótki opis udziału w bitwie pod Lenino. Dalszy udział w wojnie.

Ochotniczo wstąpiła do 1 DP im. T.Kościuszki w Sielcach n/Oką w sierpniu 1943 r. Przydzielona została do samodzielnej kompanii łączności przy sztabie dywizji. Jako telefonistka, w stopniu szeregowej uczestniczyła w bitwie pod Lenino, na punkcie dowodzenia dywizji. Podczas łączenia zerwanej linii telefonicznej w nocy z 12/13 października została ranna odłamkiem pocisku artyleryjskiego. Po wyleczeniu miała skierowanie do Szkoły Oficerskiej w Riazaniu, którą ukończyła w kwietniu 1944 r. W stopniu podporucznika została przydzielona do sztabu 1 Armii LWP przy obsłudze aparatów telefonicznych. Walczyła z wrogiem pod Darnicą, gdzie została drugi raz ranna. Została skierowana do 3 DP im. Traugutta na stanowisko dowódcy plutonu łączności. Podczas forsowania Wisły na przyczółku Czerniakowska została ranna po raz trzeci. Po wyleczeniu skierowana została do UBP w Lublinie jako oficer śledczy, pracowała do końca 1945 r. Ze względu na stan zdrowia została zwolniona na rentę inwalidzką w stopniu podporucznika.

Praca zawodowa po zakończeniu wojny

1945-1947 - skierowana została do organizowania szkolnictwa w Międzyrzeczu,

od 1947 r. była wiceprezesem GS Samopomoc Chłopska w Międzyrzeczu

od 1950 r. pozostawała na utrzymaniu męża,

od 1955 r. pracowała jako instruktor Wydz.Kultury WRN w Tielonej G.

od 1960 r. pracowała jako instruktor kulturalno-oświatowy w Pow.

Zarządzie ZZ Pracowników Rolnych w Kołobrzegu

w 1968 r. przeszła na rentę inwalidzką.

Uwagi. Dane uzupełniające

W 1978 r. była współorganizatorką chóru ZBoWiD w Kołobrzegu.

(+)

KARTA INFORMACYJNA

14/26

1. Nazwisko i imię SIKORSKA JRENA
2. Nazwisko rodowe BILSKA
3. Imiona rodziców MICHAŁ NEMDYSZAWA
4. Stan cywilny obecny WIDOWA
5. Czy powtórnie wychodziła za mąż - kiedy? podać nazwisko męża
NIE
6. Data i miejsce urodzenia 4 listopada 1925
7. Pochodzenie społeczne /chłopskie, robotnicze, inteligenckie/
CHŁOPIJSKIE
8. Miejsce zamieszkania przed 1939 r ŁUCK
9. Czym zajmowała się przed 1939 r /nauka, praca/
UCZENNICA
10. Obecne miejsce zamieszkania /dokładny adres, ewent. telefon/
78-100 KOŁOBRZEG, UL. KATEDRALNA 3/A
11. Wykształcenie ŚREDNIE *Woj. Koszalin*
12. Kiedy i w jakich okolicznościach znalazła się w ZSRR ?
/wywiezienie, aresztowanie, ewakuacja, miejsce pobytu -
charakter pracy/ WYWIEZIENIE - 29.06.1940 - SYBIRAK
NYZAB LASU | KAZACHYSTAN - CZU KOŁO ALMA ATY
13. Moja droga do wojska /mobilizacja, zaciąg ochotniczy/
ZACIĄG OCHOTNICZY
14. Data rozpoczęcia służby wojskowej w LWP i data zdemobilizowania
CZERWIEC 1943 - LUTY GRUDZIEŃ 1946
15. Nazwy kolejnych jednostek, w których odbywała służbę wojskową
Pierwsza Samodzielna Kompania Łączności
w I Dywizji 94 T. Kocuberkki, Szkoła Oficerów
Łączności. Pierwsza Samodzielna Placówka Łączności
9. Pułk Piechoty
16. Jakie wykonywała zadania i jakie zajmowała stanowiska w wojsku
TELEGRAFISTKA, TELEFONISTKA, Dowódca Placówki
Łączności

26. Z jakimi trudnościami życiowymi borykała się po wyjściu z wojska .....
..... z wstrząskami .....
.....
27. Czy była prześladowana przed wojną .....
..... nie .....
.....
28. Czy była represjonowana po wojnie .....
..... nie .....
.....
29. Jakiej pomocy oczekuje od organizacji zbawidowskiej .....
..... specjalistycznej pomocy lekarskiej z re-
..... kucją ortopedii .....
.....
30. Krótka charakterystyka najbliższej rodziny, jej losy wojenne, a także szczególniejsze sytuacje życiowe rodziców, rodzeństwa, męża, dzieci - ich zawody, wykształcenie, zajmowane stanowiska/
..... (cała rodzina wyemigrowała do ZSRR - Syberia -
..... pow. URAL, KAZAN, IZM. REPOSZYKOYANIA
..... JAK INNE, WROCŁA w 1947, Dzieci zmarły
..... na skutek choroby i obrzęku nerek w ZSRR.
..... (mł w Polsce). Rodzice - najmłodna siostra Stefana
..... z emigracji rodziców
.....
..... DZIECI DWOJE. COŻKA - LEKARKA. SYN - DZIENNIKARZ (COŁO
..... WARDANA)
.....
..... MAJ - OFICER (CZŁEKISTA), 6-krrotnie nauyższy 1940

Data: 10.09.1989

JRENA SIKORIKI

/ podpis czytelny osoby
wypełniającej ankietę /

Uwaga: w razie potrzeby można uzupełniać dane na dodatkowych kartkach.

IV Korespondencja

- List dokumentalistki Anny Rajcusińskiej z dnia 29¹ 2002 do Ireny Sikorskiej zd. Bilskiej dot. podziękowania za otrzymane dokumenty od Ireny Królakowej, na podstawie których w domu Anieli Anielskiej siostry Kłocet zostało założone teżże osobom Ireny Bilskiej zam. Sikorskiej ul. im. 1531/1584 K. 175f

List Ireny Bilskiej-Sikorskiej z dnia 16. 6. 2002r. do Fundacji, dotyczący podziękowania za współpracę z Fundacją w Toruniu.
K. 1.

Toruń, dnia 25/1 2002r.

277/426

Pani Joana Biłska-Sikorska
ul. Katedralna 4m/1
18-100 Kołobrzeg

Szanowna Pani,

Uprzejmie informuję, że w naszym Archiwum w dziale Wojennej Służby Kobiet została założona w 2001 roku Paniteczka osobowa o numerze inwentarza 1531... w której umieściliśmy Pani relację ze służby w Wojsku Polskim. Relacja wpłynęła do Archiwum WSK za pośrednictwem Pani Ireny Królikowskiej kombatantki LWP, mieszkającej w Warszawie, która od kilku lat aktywnie współpracuje z Fundacją Archiwum Pomorskie Armii Krajowej w Toruniu.

W Archiwum WSK gromadzimy relacje kobiet-żołnierzy z terenu całej Polski z różnych formacji: AK, NSZ, PSK, BCh, LWP. Jestem dokumentalistką Archiwum WSK, zajmuję się gromadzeniem i opracowywaniem dokumentów kobiet - żołnierzy I i II Armii Wojska Polskiego. Mam wiele przyjaznych kontaktów z kombatantkami mieszkającymi w Warszawie, Wrocławiu, Zielonej Górze, także w innych miastach. Będę ogromnie wdzięczna Pani za odpowiedź. Mam prośbę o ile jest to możliwe to proszę o przysłanie swojego zdjęcia, najlepiej z okresu wojny, może być z okresu późniejszego. Proszę również o kserokopie legitymacji posiadanych odznaczeń. Zależy mi także na pozyskaniu nazwisk i adresów Pani koleżanek kombatantek, może napiszą swoje relacje, wspomnienia.

Wysłałam Pani materiały informujące o działalności Fundacji i Memorialu general Marii Wittek. W imieniu Pani Profesor Elżbiety Zawackiej - założycielki toruńskiej Fundacji, serdecznie Panią pozdrawiam, życzę wiele zdrowia z prośbą o nawiązanie kontaktu z naszym Archiwum.

Z wyrazami głębokiego szacunku

Anna Rojevska
mgr Anna Rojevska

Dokumentalistka Archiwum WSK

Z całego serca proszę o napisanie chociaż krótkiej własnej relacji, dotychczasowe zdjęcia, także ksero legitymacji odznaczeń z LH, posiadanego stopnia oficera.

Z bólem proszę się odezwać

Anna Rojevska

Katolubny 16.06.2002.

Yvona Biláka - Šilkovka

Katolubny.

Štátní Pošta.

290.

Šťastná Paní!

Wpłynęło dnia 20.06.
L.č. 2630 48400
b.o.

W zwiztku z pišmem Pani z dnia 29.1.2002
uprzejmá informujá Pani, že ze wzgládu
na mój stán zdróvya nie bytam w stánie odpo-
wiedné na Pani pišmo.

Na skutek odmiesioných ranien w czasie dšedny
wojenných a szerególnie w trakcie forsowaní Wiaty
w dnem 16-17 nímesína 1944 w. na Čermnákovice
jestem invalidá wojenným i grupy, zmuszoné
jestem do státního léčení w špitálu, ponuzam roz-
tykto pomieszkárium, przy pomocy wóžka i kš.
Bardzo czsto ležá w špitálach, tak byto i teraz w
špitálu przebywám 2 mjesíce a na lézgo to
pišáć nie potrafá, mieszkám sama, jestem wdowá
od 30 lat.

ale wazie nie mogám opíšáć Pani próby
i napisáć wspomnien, obceje to Pani jak tykto
bédá w stánie, to uczynáć.

et wspomnien z okresu pobytu na terenach
Zwiztku Radnickiego i Štáby w Wojsku Polním
mam bardzo wiele.

Šerdecnie Paniá pozdrawám i zyczé
wszelkíj pomyšlnošá

Yvona Biláka - Šilkovka

FUNDACJA
 GENERALNY
 OKRĘG POMORZE
 1939
 1945
 ELŻBIETA
 ANACKI

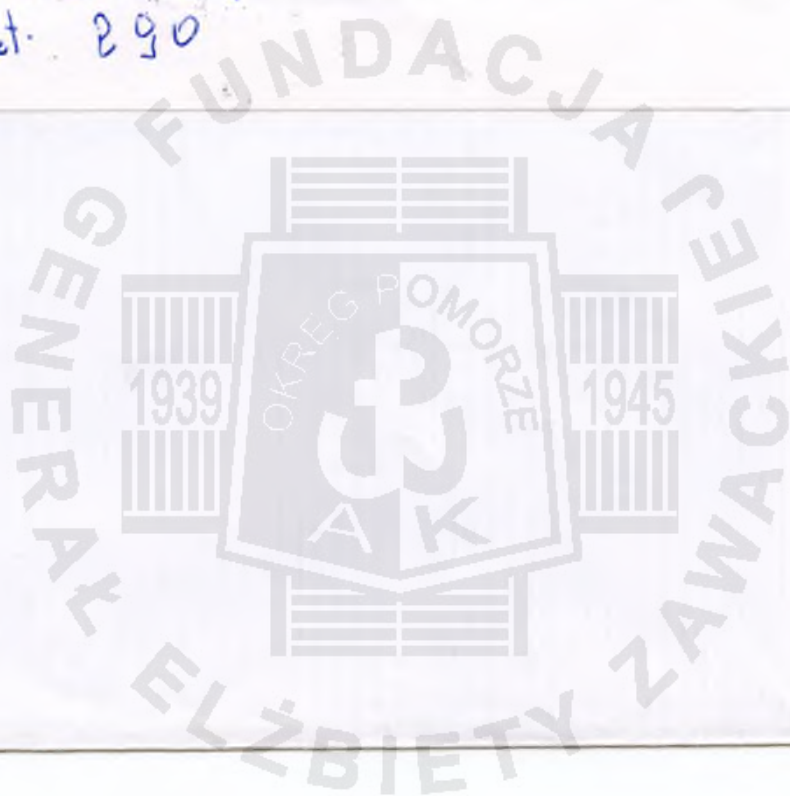
fundacja
 Archiwum Pomorskiej Armii Krajowej
 ul. W. Garbary 2

87-100 / Łonum Wskazywało dnia 20.06
Licz. 163048/00

dot. listu Lp. 27/48.
 ANIA ROJEKOWA

Graniczka - Sikorska
48-100 Kłoboczny
Skw. Poczt. 290

V

Nazwiskowe karty
informacyjne

i

KW T.1531/45K

ZSRR-LWP

SIKORSKA Irena

z d. Bilska

Zródło informacji:

Krótką informacją z Zarz. Woj. Zw. Kombat.

14/26

I. Król./99

i

T. 1531

ZSRR-LWP

SIKORSKA Irena

z d. Bilska

Zródła informacji:

Ankieta personalna
Karta informacyjna
Korespondencja

Złożono:

Archiwum Pomorska A.K.
87-100 Toruń ul. W. Garbary 2.

I. Król./98

14/26

1

7.1531

ESRR-LWP

SIKORSKA Irena
z d. Bilaska

Źródło informacji:

Praca zbiorowa pod red. E Sysdek
Plateróski. Wyd. Ossolineum 1988r.
Wrocław s. 277.

I.Król./98

14/26

BILSKA Jrena

